

2 0 2 1

SANSKRIT

Paper : SKT-HC-4026

(Modern Sanskrit Literature)

(Honours Course)

Full Marks : 80

Time : 3 hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions*

1. Answer the following questions : 1×6=6

अधोलिखिताः प्रश्नाः समाधेयाः —

(a) What is the name of the Second Canto of the epic called *Svātantryasambhavam*?

स्वातंत्र्यसम्भवमहाकाव्यस्य द्वितीयसर्गस्य नाम किमस्ति?

(b) How many verses are there in the Second Canto of the *Svātantryasambhavam*?

स्वातंत्र्यसम्भवस्य द्वितीयसर्गे कति श्लोकाः सन्ति?

(c) Whom did Lakṣmī Bāī marry?

राज्ञी लक्ष्मी बाई केन सह विवाहं कृतवती?

(d) How many acts are there in the *Śārdūlaśakaṭam*?

शार्दूलशकटे कति अङ्काः सन्ति?

(e) Who is the hero of the *Śārdūlaśakaṭam*?

शार्दूलशकटप्रकरणस्य नायकः कः?

(f) Who is Rāmalāla's wife?

रामलालस्य भार्या का?

2. Answer the following questions : 2×5=10

अधोलिखितप्रश्नानाम् उत्तराणि प्रदेयानि—

(a) Who is Śyāmalāla? How is he by nature?

श्यामलालः कः? सः प्रकृत्या कथमस्ति?

(b) Who is the author of the *Śārdūlaśakaṭam*? Name the first play composed by him.

शार्दूलशकटमिति प्रकरणस्य रचयिता कः? तस्य प्रथमा नाट्यकृतिः का अस्ति?

(c) How is the city (Purī) of Lord Viśvanātha?

भगवतः विश्वनाथस्य पुरी कीदृशी वर्तते?

(3)

(d) Who is the king and treasury of Kāśī according to the *Svātantryasambhavam*?

स्वातंत्र्यसम्भवानुसारं काश्यां राजा राजकोषः च कौ स्तः?

(e) Who was Govindagiri's wife? When and where did she give birth to a son?

गोविन्दगिरेः पत्नी का? तस्याः कदा कुत्र एकः पुत्रः जातः?

3. Bring out the implication of any two of the following : 6×2=12

अधस्तनेषु कयोश्चित् द्वयोः निहितार्थः विशदीक्रियताम्—

(a) स्नानगृहं गत्वा, गृहक्लेशश्रान्ता वधूः
निःशब्दं रोदिति, तदा स्नानगृहं
तस्याः पितृगृहं भवति।

(b) वेदनायाः समीपे शब्दा न सन्ति
अतः, मौनमये रिक्तधनादेशपत्रे वेदना हस्ताक्षरं करोति।

(c) अहल्यापि रसा हल्या समेति सुषमां तमाम्।
मोहितापि च शक्रेण महिता हि मही मुहुः॥

4. Explain with reference to the context any one of the following : 6

सप्रसङ्गम् एकतमं व्याख्यायताम्—

(a) न केवलं धर्मप्रवर्तको भुवि
न चापि काव्यग्रथनाद्धि गीयते।
अश्लेषपुण्यैरसमस्य वस्तुतो
मनुष्यरूपः स्वयंमेष देवता॥

1-21/988

(Turn Over)

(4)

(b) न भ्रातृश्लोको वध्यो देवतार्थं कदाचन।
प्राणिनां निधनाद्याति मानुषो निरयं ध्रुवम्॥

5. Assess Harsha Dev Madhava as a Modern Sanskrit poet. 6

आधुनिक-संस्कृत-कविरूपेण हर्षदेवमाधवस्य मूल्याङ्कनं क्रियताम्।

Or

Show in your own words how Krishna Kanta Handiqui is eulogized in the *Stutiprasastimañjarī*.

स्तुतिप्रशस्तिमञ्जर्यां कृष्णकान्तसन्दिक्कै कथं प्रशंसितः अस्ति?
स्वीयगिरा वर्णयताम्।

6. Draw a pen picture of the character of Ādisūra as depicted in the *Śārdūlaśakaṭam*. 10

शार्दूलशकटे चित्रितम् आदिशूरस्य चरित्रचित्रणं क्रियताम्।

Or

Summarize the theme of the Fifth Chapter of the *Śaṅkaradevacarita*.

शंकरदेवचरितस्य पञ्चमाध्यायस्य वर्णयविषयः संक्षेपेण लिख्यताम्।

7. Present a description of Kāśī in your own words as reflected in the *Svātantryasambhavam*. 10

स्वातंत्र्यसम्भवानुसारं काशी-नगर्याः वर्णनं स्वीयगिरा विधीयताम्।

Or

Write the summary of the *Kathānikā Śataparvikā*.

शतपर्विकेति कथानिकायाः कथासारः लिख्यताम्।

1-21/988

(Continued)

(5)

8. Write short notes on any *two* of the following :

5×2=10

अधस्तनेषु द्वयोः टिप्पणी विधेया—

- (a) Reva Prasad Dwivedi
- (b) Bishwanarayan Shastri
- (c) Haridas Siddhantavagish
- (d) S. B. Vernekar

9. Explain with reference to the context any *two* of the following :

5×2=10

सप्रसङ्ग पद्यद्वयं व्याख्येयम्—

- (a) वन्दामहे पद्मदलाभिरूपां पञ्चप्रशाखीं कविनायकानाम्।
विवर्त्ततेऽर्थामतया स्वयं वै यामाश्रिता काचन सूक्तिदेवी॥
- (b) वैदेशिकव्याधिशिलीमुखेषु लाजप्रवर्षेष्विव सञ्चरन्तः।
राष्ट्रं निजं ये पिपुरत्यमीभ्यो नमो नमो वीरवृषाकपिभ्यः॥
- (c) त्वं वै सुपर्णोऽसि हिरण्यवर्णस्त्वं संविदो ह्लादगुणो रसोऽसि।
त्वमेव बिम्बस्य परात्परस्य च्छायामयः कश्चन विग्रहोऽसि॥

★ ★ ★